

Otvoreno pismo korisnicima azbesta

30. jul 2014. godine

Za: Kompanije koje koriste azbest, Vlade,
potrošače i građane

Re: Možete li da priuštite jeftin azbest?

Poštovani,

Zastupnici određenih kompanija smatraju da azbest predstavlja nezamenjivu blagodat za stanovništvo u zemljama u razvoju, koje ne bi moglo da preživi bez proizvoda koji sadrže azbest.

Tačno je da su proizvodi od azbesta, u ovom trenutku, i dalje jeftiniji od bezbednijih alternativa, međutim, ako se u obzir uzmu računi za zdravstvenu negu, cena gubitka života i troškovi neophodni za odlaganje opasnog materijala, finansijski bezbrižniju odluku predstavlja korišćenje proizvoda koji ne sadrže azbest.

Proteklih godina donet je veliki broj presuda u korist žrtava izlaganja azbestu, što pokazuje da su Sudovi svesni ovog problema i da štite one čiji su životi oštećeni, ne samo od strane nesavesnih poslodavacaveć i od strane Vlada koje nisu na vreme preduzele korake za prevenciju izlaganja azbestu, koje može dovesti do smrti.

Godine 2012. Sud u Marseju prepoznao je krivicu francuske Vlade u slučaju koji se ticao azbesta, a nedavno je Sud u Japanu uradio sličnu stvar. U ovom trenutku nekadašnja radnica u fabrici *Klaas Jasperse*, koja je obolela od mezotelioma, vodi slučaj pred Sudovima u Holandiji. Takođe, preduzete su pravne mere protiv holandske države zbog njenog zanemarivanja blagovremene zaštite radnika od izloženosti azbestnim opasnostima.

Evropski sud za ljudska prava 24. jula 2014. godine, jednoglasno je doneo presudu da Vlada Malte, u periodu od 1968. do 2003. godine, nije uspela da zaštiti radnike na brodogradilištu od izloženosti azbestu. ¹Propusti zbog kojih je Vlada osuđena

bili su: kršenje člana 2 Evropske konvencije o ljudskim pravima(pravo na život) i kršenje člana 8 iste konvencije(pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života). Zbog toga je malteškoj Vladi naređeno da isplati odštetu podnosiocima zahteva.

U Sjedinjenim Američkim Državama velike kompanije bankrotirale su usled dugovanja žrtvama azbesta; u Velikoj Britaniji, Japanu, Italiji, Australiji, kao i na drugim mestima, velike kompanije suočene su sa mnogim sporovima koji su uzrokovani porastom zahteva za odštetu zbog azbesta. Kompanije i Vlade koje odbiju da reaguju na ovu opasnost, u narednim godinama, suočiće se sa masivnim računima za odštetu radnicima, građanima, kao i samoj životnoj sredini.

Za vreme pisanja ovog pisma, Vrhovni sud u Brazilu iznosi svoje stavove u vezi sa mogućnošću nastavljanja korišćenja azbesta u demokratsko uređenoj zemlji, čiji ustav prepoznaje pravo na život, zdravlje i dostojanstveni rad.

Kako je to slučaj? Kako je moguće da brazilski zakoni o azbestu, gde je vladajuća većina dolazi iz Liberalne partije (PT) i Unije radnika, dozvoljava upotrebu ovog dokazanog kancerogena?

Ne postoje izgovori i odbrana za krivce, jer su se međunarodne agencije zadužene za zaštitu javnog zdravlja i zdravlja na radu pre više godina složile da je najefektivniji način za smanjenje učestalosti bolesti uzrokovanih azbestom zabrana njegovog korišćenja.

U ovakvoj klimi, nereagovanje na azbestne pretnje ne predstavlja jednu od opcija.

Zbog toga se što pre moraju doneti razumljive zabrane, preduzeti mere za podršku onima koji su već bili izloženi azbestu, te doneti mere za otklanjanje pretnji iz nacionalnih infrastruktura.

U potpisu,

Fernanda Giannasi
Associação Brasileira dos Expostos ao Amianto [ABREA];
Brazilska asocijacija žrtava azbesta
Veb-sajt: <http://www.abrea.org.br/>

Sugio Furuya
Azijska mreža za zabranu azbesta
Veb-sajt: <http://anroev.org/aban/>

Sanjiv Pandita
Azijski centar za praćenje resursa
Veb-sajt: <http://www.amrc.org.hk/>

Laurie Kazan-Allen
Internacionalni sekretarijat za zabranu azbesta
Veb-sajt: www.ibasecretariat.org

¹Evropski sud za ljudska prava, *Brincati ostali protivMalte*, 24 jul, 2014, [http://ibasecretariat.org/brincat and others v malta july 2014.pdf](http://ibasecretariat.org/brincat_and_others_v_malta_july_2014.pdf)

Preveo na srpski: dr Danilo Arsenijević- European Environment and Health Youth Coalition; Centre for Human Right and Development Studies